

DE TRIBUNE

Red.-adres: D. J. WIJNKOOP
Pretoriusplein 3, Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres
AMSTEL 85 Amsterdam

Orgaan van de Soc.-Demokratische Partij (S.D.P.)
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 65
cent per 3 mnd. - Weekabonnement 5 ct.
voor de 2 nummers. - Losse nummers 3 ct.
ADVERTENTIËN 15 CENT PER REGEEL.

Een internationale paskwillant.

Volgens het verslag in de biaden heeft Huysmans, Zondag j.l. te Amsterdam sprekende over de Internationale, die dood is, maar in hem voortleeft, in zijn replek ten minste één ding toegegeven.

»Ik heb altijd gezegd, dat de Belgen meer temperament hadden dan de Hollanders. IK NEEM DIT WOORD TERUG.« (Volk-vers'ag).

Wij voor ons willen nu voor één keer ook eens Chauvinistisch of nationalistisch zijn, en willen dezen man, die, op de ruimen volhoudt, dat het gebouw, waarin hij de laatste jaren gewerkt heeft, nog steeds zijn tinnen ten hemel heft, — ongebrouwen, al is ook de wereld ingestort — aan 't verstand trachten te brengen, dat hij zich nog in iets anders heeft vergist dan alleen in ons »temperament.«

Hij heeft zich ook vergist in onze »Neutraliteit,« onze geestesgesteldheid in 't algemeen.

Huysmans, internationaal als hij gaarne zou zijn, echte Belg, jongen van het Dorp, zooals hem onlangs een zijner vele lofredenaars uit het burgerlijke kamp, de correspondent der N.R.Cf. te Luik noemde, gelijk hij werkelijk is, begrijpt ons Hollanders niet.

Anders was hij althans j.l. Zondag te Amsterdam met een andere redevoering gekomen.

Men kan van ons Hollanders allemaal bij elkaar heel wat kwaads zeggen en wij zijn de eersten, die daar met plezier aan meedoen, bij elke gelegenheid, maar dergelijken oppervlakkigen praat als waarmee Huysmans nu speciaal j.l. Zondag in Amsterdam is komen aanzetten, slikt toch een Hollandsch publiek van geen enkele samenstelling zoo maar, gelijk een Belgisch publiek het wellicht wel zou doen.

Wij zijn wat zwaarder op de hand, waarde gewezen internationale Secretaris van de Katholieke Reformistische Kerk; wij zijn ietwat meer thuis in de kwesties, waar het hier om gaat. Zelfs onze reformistische broeders in den geloove, voor wie wij een afgedwaald troepje verblinde fanatieken en sectariërs zijn, laten zich niet zoo eenvoudig in de luren leggen als gij het met uw Belgisch publiek allicht gewoon waart.

Daar is meer voor noodig, b.v. de zwendelarij van een Troelstra, de spitsvondigheden van een v. d. Goes of Wiedijk.

Wij zijn hier nu eenmaal van ouds het land der vele Kerken, gelooven en sekten. Bij u daarentegen heerscht sinds de 17e eeuw onbeperkt de Katholieke Moederkerk. Niet te verwonderen, dat gij, evenals zij, zwak staat in den strijd tegen de letters.

Gij hebt te lang de macht in handen gehad en Rust doet ook geestelijk roesten.

Wij willen nog eens aan enkele staaltjes toonen op welk peil Huysmans zijn hoorders veronderstelt. Waaruit wij zoo

vrij zijn tot zijn eigen peil te concludeeren.

Het beeld van de Moederkerk staat hem — het is bij een Belg niet te verwonderen — zoo duidelijk voor oogen dat hij 't ook dezen keer weer te pas moest brengen. (Wij citeren het Volk-verslag.)

»Wat is nu de waarheid? Ik heb gezegd: de Internationale is niet dood. En dat is de waarheid. Is het bij de Roomsche Katholieken de geestelijkheid, die de Kerk vormt? Is het bij de sociaal-democratie v. d. Velde, Macdonald, Troelstra? Bij de katholieken zijn het massa's, die de Kerk vormen. Bij de soc., dem. is het eveneens de massa, die de Internationale vormt. In normale tijden is het, dat op de internationale congressen deze massa uit alle deelen der Wereld wordt vertegenwoordigd. Welnu dat is de Internationale en die Internationale leeft! Zij is niet dood, maar als het ware een familie, waarvan enkele leden ruzie hebben. (Applaus). Dat heeft spr. aan zijn zoon-tje van twaalf jaar, die over de Internationale in de krant lezende, meende dat het een juifrouw was, duidelijk en begrijpelijk kunnen maken, maar Wijnkoop heeft deze eenvoudige waarheid tot dusverre nog niet kunnen begrijpen. (Applaus).

De Telegraaf geeft den laatsten passus ietwat anders:

„De vader — dat is hij, Huysmans, zelf, v. R. — heeft dat uitgelegd — heeft de Internationale vergeleken bij een grootefamilie van welke familie Willem bij Frans op den zolder is geklommen tegen den wit van den laatste. „Omdat die ruzie nu ontstaan is, is daarom die familie dood?“

Volgens dit blad volgde er uitbundig gelach, toen Huysmans verzekerde, dat hij dit aan zijn zoon-tje van 10 jaar wel, maar aan Wijnkoop nog niet duidelijk had kunnen maken.

Wij voor ons apprecieeren dit gelach. Maar we willen toch Huysmans aan zijn verstand trachten te brengen, dat dergelijke argumenten bij ons inderdaad wel bij kinderen van 10 jaar, maar niet onder „ernstige“ menschen ingang vinden.

Ernstige menschen. Maar is het mogelijk, iemand, die zulke argumenten gebruikt, ook ernstig te nemen en behoort men hem niet vierkant weg te behandelen als wat hij, willen we niet aan zijn verstand twijfelen, hoogstwaarschijnlijk slechts is: een paskwillant? * * *

Wij willen nog een enkele passage uit Huysmans jongste rede lichten, waaruit ook weer de ernstigste twijfel oprijst, of we in zijn persoon nog met iets anders te doen hebben, dan een soort van internationalen goochelaar met woorden, een soort van Cagliostro der 20e eeuw, die, dank zij een zeker redenaarstalent, zijn

positie eenvoudig gebruikt om de lachers en eventueel ook de huijers op zijn hand te krijgen.

Wij doen die aanhalingen omdat wij zelf over 's heeren Huysmans' rede te Arn hem schrijvende, deze in zekeren zin een bekwaam stuk werk hebben genoemd, in ieder geval niet onverdienstelijk uit een oogpunt van internationale diplomatie en omdat wij inderdaad gelooven, dat de heer Huysmans zich de moeilijke, de op 't eerste gezicht thans bijna onvervulbare taak heeft gesteld, de officieele sociaal-imperialisten in Duitschland weer in contact te brengen met hun collega's in Frankrijk, waardoor voorzeker de grootste stap tot herstel der Katholieke, reformistische Internationale van voor Augustus 1914 zou zijn gedaan.

Huysmans dan, verder sprekende over wat hij nog altijd de levende Internationale noemt, ging volgens het verslag (van Volk en Telegraaf naast elkaar) aldus voort:

Volk.

Deze Internationale heeft zich en moet zich nog steeds verder ontwikkelen. Zij doet dat op drieërlei wijze: door de vakbonden, door de coöperaties en door de politieke partijen. Welnu: deze Internationale is niet ineengestort, kan niet ineenstorten. Ze is opgebouwd op den grondslag van een federatief verband in tegenstelling met de eerste, die beëindigt werd op het Haagsche Congres van 1872 en die meer centralistisch was ingericht met aan het hoofd een generaal als Marx. In de periode na 1872 was de band lossen, maar toch is men ook in de intermediaire periode volgend na '72 in internationale congressen bijeengekomen. Daarna werd in 1889 de nieuwe Internationale gesticht. (Hierop volgt 't een en ander over de Internationale van 1889.

Telegraaf.

„De huidige Internationale is opgebouwd op het federatief princine. Ze is een reactie geweest op de eerste Internationale, die een centrum was met afdeelingen, waarin het centrum de hoofdrol speelde“.

Doet ook een passage als deze met den

ernstigsten twijfel rijzen aan 's heeren Huysmans' ernst?

Uit de passages der beide verslagen -- we zouden er nog andere bij kunnen halen -- blijkt in ieder geval wel dit ten duidelijkste:

Huysmans heelt, laat ons zeggen pour le besoin de la cause, de tegenstelling gemaakt: de oude -- eerste -- Internationale was centralistische en daaraan is zij te gronde gegaan. De tweede, onsterfelijke Internationale was van den beginne af federatief en daarom is zij onvergankelijk.

Nu nemen wij niet aan, dat Huysmans niets zou weten van de geschiedenis der oude internationale -- van 1864 --.

Er valt dus slechts één ding aan te nemen, namelijk dat de heer Huysmans ook op dit punt zijn hoorders niet ernstig heeft genomen. Want ieder, die wel iets weet van de geschiedenis der oude Internationale, is het bekend, dat hetgeen Huysmans hier zijn hoorders trachtte wijs te maken ontrent haar centralistisch karakter, met Marx als generaal, zacht gezegd bare onzin is.

Ook overigens wendt de heer Huysmans blijkbaar, althans in openbare vergaderingen, de geschiedenis aan „ad usum Delphini“, d. w. z. van den Daufijn, zijn 10-jarig zoonkje.

Wanneer hij namelijk zegt: „In de periode van 1872 was de bond lossier, maar toch is men ook in de intermediaire periode volgend na '72 in internationale congressen bijeengekomen“, verzwijgt hij voor zijn hoorders twee punten, waar het in de eerste plaats op aan komt:

1o. dat de internationale congressen, die na 1872 plaats vonden, waren: anarchistische -- Bakunistische -- congressen.

2o. dat reeds in 1872 en volgende jaren in ieder geval volkomen overtuigend voor de beide groote stroomingen in de toenmalige arbeidersbeweging, Bakunisten en Anti-Bakunisten -- deze onderscheiding is beter dan die van Bakunisten en Marxisten -- dit éne overtuigend bleek, dat een samengaan verder onmogelijk was en dat er van een werkelijke Internationale voorshands geen sprake meer kon zijn. De Bakunisten geloofden, evenals Huysmans nu, eenige jaren lang nog, dat het wel mogelijk was. Het handjevol Marxisten, dat toen internationaal werkzaam was en zich om Marx en Engels schaarde, zag het met moeite, in navolging van de grootmeesters, ook in. Maar in ieder geval: historisch staat vast, dat de oude Internationale in 1872, feitelijk reeds in 1871, zichzelf overleefd had, dood was, uiteenspatte, niet omdat zij, zooals Huysmans het trachtte voor te stellen, te centralistisch was, maar omdat de historische omstandigheden van dien aard waren geworden, dat de arbeidersbeweging zich niet meer in de vormen van het tijdvak van voor den Fransch-Duitschen oorlog kon voltrekken.

Ditzelfde nu, beweren wij van de Tweede Internationale, die van 1889--1914. Wij baseeren ons daarbij zoowel op de victorie als op de werkelijkheid van het huidige kapitalisme, die een samengaan van de huidige elementen der arbeidersbeweging in nog veel sterker mate onmogelijk maakt dan na 1871. In zooveel sterker mate als het huidige kapitalisme sterker is dan dat van 1871.

In ieder geval blijkt ook uit dit tweede voorbeeld duidelijk, dat Huysmans, van wien wij niet aannemen, dat hij de geschiedenis der Eerste Internationale althans in groote trekken niet kent, zijn hoorders voor den mal trachten te houden zooals hij zijn zoonkje van 10 jaar kon doen.

Wij willen ten slotte -- want we zouden zoo door kunnen gaan -- nog één staaltje bijbrengen van 's mans argumenten.

Dit staaltje treffen wij aan in het Telegraaf-verslag. Merkwaardigerwijze is het in Het Volk zoo goed als weggevalen.

„De feiste kritiek ontmoet men bij de neutralen, die buiten het oorlogsgevaar staan. Ik sprak een oude dame, die van haar rente leefde en vanuit haar rustige kabinet vereering had voor barricadehelden en zei: „Er is niets dan klassenstrijd.“ Zij vond echter, dat België den overweldiger had moeten doorklaten en ik wees er op, dat wij dan drie vijanden gehad zouden hebben -- den overweldiger en Frankrijk en Engeland.“

Nu is uit deze passage niet duidelijk, wie van deze beide personen, de anonieme oude dame -- die in ieder geval een zeer bijzondere oude dame schijnt te zijn -- of Huysmans beweerde, dat er „niets dan klassenstrijd is.“ Een vreemde bewering in een tijd, dat overal de klassenstrijd niet is of niets is.

Maar duidelijk is wel, dat Huysmans de bewering, dat België aan het Duitse ultimatum van vrijen doortocht gehoor had moeten geven, ad absurdum heeft trachten te voeren door de opmerking, dat België dan drie vijanden in plaats van een zou hebben gehad.

Ook deze bewering van Huysmans geeft ons recht te zeggen: hij beschouwt zijn gehoor als wezens, die noch denken, noch iets begrijpen kunnen, en die evenmin iets weten.

Dit nu is het kenmerk van alle politieke kwakzalvers. En wij gaan niet te ver, wanneer wij zeggen, dat wij in den persoon van dezen secretaris der voormalige tweede Internationale niet met een ernstig politicus, maar eenvoudig met een paskwilant, een geestelijken koord-danser hebben te maken.

v. R.

De vakbond in dienst van het kapitalisme.

Reeds bij herhaling is er de aandacht op gevestigd, dat de leepste vertegenwoordigers van het kapitalisme alles aanwenden om met slimme trucs de organisatie van den arbeid, zoowel de politieke als economische, in dienst van het kapitalisme te stellen. Het verschijnsel is internationaal en lukt de kapitalisten maar al te vaak. Hier in Nederland kan zonder eenige overdrijving worden vastgesteld, dat de S. D. A. P. en het N. V. V. zich gedurende de oorlogsperiode zonder eenig voorbehoud aan de regeerende klasse hebben vastgeklonken en ijverig werkzaam waren deze bijstand en hulp te verlenen. -- Oorlogscerdielen, werklozensteun, steuncomités, etc. -- Nu weer worden we opgeschrikt door een in het orgaan van den modernen Postbond van 22 Jan. opgenomen circulaire van den Directeur-generaal der Posten, welke we om z'n openhartige schunnigheid in z'n geheel opnemen.

Hier is ie met huid en haar

Aan de vakverenigingen.

„Bij de behandeling van ziektegevallen komt het dikwijls voor, dat twijfel gerechtigd is of de ziekte niet wordt voorgewend, of de ongesteldheid niet van dien aard is, dat met eenigen goeden wil dienst zou kunnen worden verricht en of de afwezigheid niet langer gerecht wordt dan de gezondheidstoestand van den betrokkene vordert.

„Het is uiterst moeilijk om aan te geven, waar inderdaad simulatie of aggraviatie aanwezig is. Maatregelen daartegen hebben tot nog toe niet het gevolg gehad, dat verwacht werd.

„Toch dient dit euvel te worden bestreden. Ik roep daartoe de hulp van de vakvereniging in.

„Op prijs zou ik het stellen, als deze zaak door u in studie werd genomen en mij vóór 1 Mei e.k. schriftelijk uwe bevinding werd medegedeeld.“

Men ziet het, deze postale-directeur ziet er niet tegen op de vakorganisaties van z'n bedrijfspersoneel openlijk op te roepen en aan het werk te zetten teneinde hem behulpzaam te zijn bij het

treffen van maatregelen teneinde de bedrijfswinst zooveel mogelijk te vergroten. Hij verklaart zonder schromen, dat de tot nu toe getroffen maatregelen tegen z.g. simulatie zonder voldoende uitwerking bleven en bedenkt nu de geraffineerdheid om er de vakorganisaties voor te spannen. In deze, in plaats van met heftige verontwaardiging het gedane verzoek af te wijzen, het verwijt van simulatie om te smeden in een argument tegen heel het kapitalisme, door aan te toonen, dat het toch wel een walgelijk stelsel moet zijn waaronder we leven, indien de arbeiders er de voorkeur aan geven ziek zijn, te verliezen, boven het verrichten van hun werk, neen in de plaats daarvan juichen ze in „Het Volk“ en de „P. T. T.“, benevens „de Werkman“, orgaan van de Gen. Werkliedenbond, de postdirecteur toe, wien het nog als een vooruitgang aan te duiden, wijl de vakbeweging steeds meer een plaats in het maatschappelijk en bedrijfsleven verovert.“ Marx had wel gelijk toen hij beweerde, dat de vakverenigingen door een verkeerd gebruik van hun macht vaak de bevrijding van het proletariaat kunnen tegengaan.

Men moet toch met volledige maatschappelijke blindheid geslagen zijn, wil men dat niet inzien. L. de Visser.

... en geeft het mensdom veel vermaak.

De geweldige overstromingen in Holland en elders, hoe treurig en aangrijpend, zij geven weer eens een afleiding.

In schouwburgen en concertzalen wordt komedie gespeeld -- op tweeërlei wijze veelal -- en gezongen; er wordt voorgedragen en gedanst, dat het een aard heeft.

Men zingt en danst en springt om de slachtoffers te steunen, want op deze wijze moet men ook geld bij elkaar brengen, om in de ellende en schade eenigermate te voorzien.

De bourgeoisie moet ondanks haar rijkdommen en enorme winsten tot zulke middelen haar toevlucht nemen. Zingende, dansende, lachende moet de portemonnaie open, om voldoende de ellende te gedenken.

Voor enkele maanden werd reeds uitgerekend, dat er in Nederland een oorlogswinst is gemaakt van 2000.000.000 gulden. Sinds Augustus 1914 is nog amper 3.000.000 ingekomen bij het Nat. Steuncomité. En nu onder onder den indruk van de geweldige overstroming is wellicht te samen niet meer dan 1.000.000 bij elkaar gebracht -- misschien nog niet eens een millioen.

De koningin, de rijkste vrouw van Nederland, gaf het inkomen van enkele dagen tot steun, de koningin-moeder 5000 gld, en de prins 1000 gulden.

En dan worden er tochtjes gemaakt per auto en per motorboot, er wordt hier inlichtingen gevraagd en daar een woordje gewisseld en de pers maakt er 'n geweldige reclame mee. En als straks een paar millioen met kunst- en vliegwerk bij elkaar is gebracht, dan wordt milddadig Nederland weer geprezen en wil men het laten voorkomen, dat de bourgeoisie 't zoo slecht niet meent en 'n warm hart heeft bij 't aanschouwen van ellende.

En met 'n paar millioen en wat gereis en getrek laat de massa zich de oogen dichtsmeren en jubelt mee. In 't Noorden blijft men vrij wel koud. De Groninger dagbladen hebben met moeite 'n 3000 gulden kunnen inzamelen. En van de rijke boeren, die reeds zooveel wonnen in den oorlog, komt wel het allerminst. Nu moeten de landbouworganisaties geld loskloppen, en nu zal er ook wel wat komen -- dat zullen wij zien.

't Geworm is even treurig als de overstroming zelf.

Recht door Zee.

De Oorlog.

Vredespogingen; wat nog steeds de hoofdzaak is; de Unie en Duitschland.

Het schijnt, dat er ook in den laatste tijd weer pogingen van Duitse zijde zijn gedaan om tot een afzonderlijken vrede met althans een, waarschijnlijk twee der groote tegenstanders van Duitschland te geraken.

Geruchten daaromtrent waren sedert eenigen tijd verscheidene opgedoken. Voor eenige weken is b. v. door een Engelsch blad uit een in Japan verschijnend Engelsch orgaan een uiting van den Japanischen Minister-President gepubliceerd, die zou gezegd hebben, dat Duitschland aan Rusland en Japan afzonderlijke vredesvoorstellen had gedaan. Maar deze laatste mededeeling was door te veel kanalen uit een te zonderlinge bron gevloeid om er waarde aan te kunnen hechten.

Geheel iets anders geldt echter van de mededeelingen, die de Russische Minister van Buitenlandsche Zaken Sasonof dezer dagen aan een afvaardiging van journalisten heeft gedaan. Volgens het verslag van het P. T. A. zei deze Minister:

»Overgaande tot de pogingen van Oostenrijk en Duitschland om een afzonderlijken vrede te sluiten, stelde de Minister vast, dat deze reeds van oude datum zijn en dezer dagen hervat werden. Al deze pogingen berusten op zulke zwakke gronden, dat het onnoodig is te zeggen, dat zij van de hand zijn geweest. Wij hebben ze alle onbeantwoord gelaten.»

Na deze officieele woorden kan men moeilijk meer twijfelen, of er zijn inderdaad van Duitse zijde opnieuw pogingen gedaan om Rusland over een afzonderlijken vrede te polsen. En is dit zoo, dan zou het bericht uit het Japanisch-Engelsche blad omtrent de uitingen van den Japanischen Minister ook wel eenige waarheid kunnen bevatten.

In dit verband verdient een bericht, ditmaal in een Duitschblad, misschien eenige aandacht, waarin gewag wordt gemaakt van een tusschen Engeland en Japan bestaand »geheim» verbond om onder zekere omstandigheden Rusland in Mantsjoerije aan te tasten. Dit kan niet anders bedoeld zijn dan als een manoeuvre om een der tusschen deze drie groote vijanden bestaande werkelijke belangenverschillen op den voorgrond te schuiven en zoo de kiem van tweespalt tusschen hen, ware 't mogelijk, aan te kweken.

Nu zal men van Duitse zijde hoogstwaarschijnlijk wel dezer dagen opnieuw in de sterkste bewoordingen — als dit nog niet geschied is, wat wij niet weten — Sasonof's bewering lozenstraffen. Maar tegenover deze lozenstraffing wijzen wij dan reeds bij voorbaat op een nieuwe vredes-eend, die, ditmaal zonder veel aandacht te trekken, maar daarom toch niet minder duidelijk, van Duitse zijde is opgelaten.

Wij zeggen een nieuwe vredes-eend, omdat men zich zal herinneren — en anders roepen wij 't hierbij in 't geheugen — dat ook in den zomer van 't vorige jaar te midden der geweldige Duitse overwinningen in Polen, zeer sterke geruchten opdoken omtrent een afzonderlijken vrede, aan Rusland aangeboden, en tegelijkertijd in de N.R.Ct. een brief van een Duitschen diplomaat werd opgenomen, waarin de vraag werd gesteld, of het nu niet eens tijd werd 't op een accord te gooien.

Dezer dagen nu is er iets precies overeenkomstigs geschied. Met dit verschil, dat 't, voorzover wij weten, niet zooveel aandacht heeft getrokken. De N. R.Ct. bevatte namelijk 26 Jan. j.l. onder den titel: Quousque tandem? (d.w.z. tot hoelang nog?), een uit Weenen afkomstige beschouwing van diplomatieke zijde, het blad door middel van zijn correspondent te Weenen toegezonden, waarin opnieuw een redeneering wordt gevolgd,

de als een druppel lijkt op die van diplomatieke, ook Duitse-diplomatieke zijde, in den zomer van 1915. In dien brief wordt weer een betoog gedaan op de menselijke gevoelens, gevraagd, of zuik een toestand, als die nu onze dagelijksche lectuur is geworden, »die het hart van elken menschenvriend toeknipt,» nog lang moet duren en vervolgens een betoog geleverd, dat hierop neerkomt: geen van beide groote worstelende groepen kan tot een beslissende overwinning meer komen, laat ons dus pogen tot een schikking, een overeenstemming te geraken.

Het merkwaardige in het betoog, dat immers van Duitse — of, wat in dit geval op 't zelfde neerkomt, van Habsburgsch — diplomatieke zijde afkomstig is, ligt niet hierin, dat er wordt aangetoond, hoe alle mogelijkheid om Duitschland en de Donau-Monarchie op militair gebied te overwinnen thans voorgoed uitgesloten mag heeten en ook, dat men 't in beide landen, zij 't ook met zuinigheid en vlijt, wel weer tot den volgenden oogst kan uithouden wat levensmiddelen betreft, maar wel in de onomwonden erkenning, dat... de Centralen tegenover Engeland geen stap verder zijn gekomen. Dit gebeurt in deze termen, die, als men denkt van wie ze afkomstig zijn, namelijk niet van een onverantwoordelijk journalist, maar van iemand, blijkbaar op de hoogte der meeningen in de regeeringskringen der Centralen, alle aandacht verdienen:

»Zij (d.w.z. de Centralen v. R.) dicteeren hun wil aan den vijand.

»Maar hem tot onderwerping te brengen, daarvan is heden nog geen sprake en niemand is daarvan beter overtuigd dan de »Oberste Heeresleitung«.

»De duikbooten hebben niet aan alle »verwachtingen beantwoord. Engeland's »heerschappij ter zee is onge»rept en de Engelsche handelsbeweging neemt gedurig »toe. Het zijn feiten, die weliswaar slechts »voor een van de leden der quadruple al»liantie gelden — maar daarvoor is »hij ook de taaieste van allen en om zoo »te zeggen de ziel der tegenpartij. On»getwijfeld heeft de meening »van Duitschland over de En»gelsche politiek in den loop »van den oorlog een wijziging »ondergaan. Bevoegde beoor»deelaars meenen, dat het ge»vaar voor Duitschland niet »uit het Westen komt, maar uit »het Oosten, dat de wereld »groot genoeg is om aan En»geland en Duitschland vol»doende ruimte voor oecono»mische en commercieele ex»pansie te verleen en dat »het in beider belang ligt om »weer flink handel te gaan »drijven zooals vroeger.

»De onwetendheid van Engeland terzake »van den gedachtengang der mogendhe»den op het vasteland in de toestanden »en beweeggronden aldaar, is nagenoeg »spreekwoordelijk, en het is licht moge»lijk dat men in Engeland uit een ver»zoenende en gematigde houding der cen»tralen de gevolgtrekking maakt, dat hun»ne krachten opraken. Deze opvatting zou »beklagenswaardige verblindheid zijn, die »aan duizenden het leven zou kosten, zon»der aan het eindresultaat iets te veran»deren. Langzamerhand zal bij de ver»standige menschen van beide partijen de »meening wortel schieten, dat een volle»dig ten onderkrijgen van den tegenstan»der uitgesloten is, dat de uitputting en »het gevaar voor doodbloeden bij beide »partijen bestaat en dat dit misschien nog »eerder zal gebeuren bij de Engelschen »dan bij den Duitser, omdat diens le»venswijze eenvoudiger is dan die van »den Brit. Volhardt men in Engeland op »het standpunt, dat elke tegemoetkoming »van Duitschland als een teeken van ver»slapping is te beschouwen, welnu, dan »zal de oorlog helaas nog zeer lang du»ren en de naties zullen voortgaan met

»elkaar te verscheuren »ad majorem glori»am» van Amerika en Japan. Dan zal ten »slotte, wanneer nieuwe bergen van lijken »zullen opgestapeld zijn en bloeiende »landouwen verwoest, het oogenblik ko»men, dat de volken zelf hun lot in de »handen zullen nemen om over de hoof»den hunner regeeringen aan dit moorden »een einde te maken.

»De vrees voor den vrede is alleen bij »die staatslieden te zoeken, die onder den »last der verantwoordelijkheid gebukt gaan, »de volken daarentegen kennen slechts een »gevoel: het verlangen naar vrede.«

De correspondent der N.R.Ct. voegt bij een der door ons gecursiveerde zinnen een noot: »Ik geloof, dat Engeland dat juist niet wil en de geachte schrijver te optimistisch is.«

Maar wij ervaren er in ieder geval weer eens dit uit, dat men in een deel van de Duitse officieele kringen thans opnieuw geneigd is, ondanks alles wat gebeurd is, ondanks den vreeselijken haat tegen het perfide Albion, dat immers de schuld is van heel dezen oorlog volgens de officieele Duitse voorstelling, te erkennen, dat de wereld groot genoeg is om Engeland en Duitschland, d.w.z. het Engelsche en Duitse Imperialisme beide te bevatten en ruimte tot expansie te geven. Het gevaar, het dreigende, blijvende, niet te ontkomen gevaar, zoo heet het nu weer of opnieuw, ligt in het Oosten, dus in Rusland.

Zoo zien wij dezer dagen opnieuw officieel deze groote feiten bevestigd, waar het uit een wereldhistorisch oogpunt in dezen oorlog om gaat: het Duitse Imperialisme is door zijn geografische positie, geplaatst als het is tusschen de twee machtigste wereldrijken, die sinds een eeuw in Europa hun kern bezitten, gedwongen te trachten althans met één dezer twee weer tot een overeenstemming te geraken, wil het niet tot een permanenten oorlog gedwongen zijn. De vraag luidt nog steeds: wie van beide zal het zijn: Rusland of Engeland. En die vraag, voegen wij er bij, is op het oogenblik nog zoomin voor een oplossing vatbaar als in Augustus 1914 juist door de groote slagen te land, die Duitschland zijn beide machtigste tegenstanders te land, Rusland vooral, maar ook het met Rusland verbonden Frankrijk heeft toegebracht.

Objectief gesproken, moeten wij ten opzichte van de redeneering van den Weenschen diplomaat zeggen, is, ondanks de gruwelen en de gevolgen dezer worsteling, de tijd van een accord nog niet gekomen. En paradoxaal als het mag klinken, blijft het waar, dat ieder verder militair succes van de Centralen te land, thans vooral in het naburige Oosten, op den Balkan, in Perzië, in Mesopotamië, in Syrië, die mogelijkheid verder verschuift.

Tegenover deze primaire de Wereldoorlog beheerschende feiten, valt al 't overige gebeuren in 't niet.

Toch is er daarnaast veel wat onze volle aandacht verdient. Ook de verscherping der maatregelen van Engeland inzake de »economische» oorlogvoering. Vooral echter ook de nieuwe fase in de Duitse-Amerikaansche onderhandelingen, waarover wij langen tijd hebben gezwegen. Dit geschiedde, omdat de diplomatieke gedachtenwisseling, die nog altijd tusschen Washington en Berlijn plaats vond omtrent het Lusitania-geval en het optreden der duikbooten tegen koopvaardij-schepen, sinds geruimen tijd een sleepend karakter had aangenomen. Nu echter is er blijkbaar meer gang in gekomen, omdat Wilson, de vredesapostel, zijn verkiezingscampagne — de tijd der officieele benoeming van de kandidaten voor de volgende Presidentsverkiezing nadert — is begonnen. Die verkiezingscampagne weet deze sluwe demagoog prachtig te gebruiken om stemming te maken voor hetgeen de Amerikaansche kapitalisten nu 't eerst noodig achten, namelijk versterking der toerusting van de Vereenigde Staten, zoowel te

land als ter zee. En in die compagnie kan nu het diplomatieke geschil met Duitschland, dat nog steeds hangende is, prachtige diensten bewijzen.

Zoo heet het dan nu censklaps weer, dat Lansing, de Minister van Buitenl. Zaken der Unie, dezer dagen zoo iets als een ultimatum aan Duitschland zal zenden. Wilson heeft op allerlei plaatsen uiterst dreigende en sombere redevoeringen gehouden en gezegd, dat er niemand in de Ver. Staten was, die wist of wij ons niet binnen één dag, ja zelfs één uur, voor kwesties zouden bevinden, waarin hij genoodzaakt was een beroep te doen op heel de Natie om haar »Eer te verdedigen.« De Duitse pers heeft ook al reeds geschreven, dat de eischen der Ver. Staten waarschijnlijk onaannemelijk zouden blijken.

Kortom: Wilson en zijn helpers maken van de lijken der Lusitania-slachtoffers en van de sinds dien verdronken ongelukkigen thans weer op een meesterlijke wijze gebruik ten einde de zaak van hun Bazzen, de Multi-milliardairs der Trusts, te dienen. Het doel, dat zij met een en ander nastreven, namelijk een enorme op-drijving der bewapening, zal zeker worden bereikt. Maar wij behoeven ons daarom nog niet door hen in de luren te laten leggen en te denken dat Wilson c.s. het werkelijk tot een ernstige breuk met Duitschland zouden willen laten komen.

v. R.

Ekonomische Kroniek.

De gevolgen.

De gevolgen van dezen Europeeschen oorlog in zijn ganschen omvang reeds nu te overzien, zal nog wel niemand gegeven zijn. Toch hebben wij, socialisten, voortdurend 't materiaal te verzamelen, dat ons a thans reeds een voorloopigen indruk van den komenden toestand geeft. Een der eerste voorwaarden daarvoor is ongetwijfeld de kennis van den economischen toestand. We willen dan ook trachten, waar uit den aard der zaak de politieke artikelen aan den oorlog gewijd, slechts terloops deze gegevens verwerken, deze onder deze rubriek weer als een zelfstandig geheel te behandelen.

De thans ten dienste staande gegevens, zooals de pers die gemeenlijk bevat, moeten soms onder eenig voorbehoud worden geaccepteerd. In elk land tracht de regerende klasse de toestand naar buiten zoo gunstig mogelijk voor te stellen. Meer dan vroeger beslissen thans over den oorlog behalve de militaire krachten de economische. De ontwikkeling van het ruilverkeer en de productie voor de wereldmarkt hebben reeds dergelijke maatschappelijke toestanden gevormd, dat een oorlog niet meer louter door de militaire macht wordt beslist, zoodra die oorlog van eenigen duur is, of zich uitstrekt over een zoo groot deel der wereld als thans.

De cijfers van wat thans een oorlog kost, doen dit reeds duidelijk zien. Men schat — en deze schatting is niet te hoog — dat de kosten voor dezen oorlog ongeveer 200 miljoen gulden per dag bedragen.

Op zichzelf komt men daarmee nog niet tot een juist begrip van wat het imperialisme kost. We laten thans de gewone uitgaven voor 't militarisme maar voor 't gemak even buiten beschouwing en laten slechts op de oorlogsuitgaven alleen, om daarna de gevolgen ervan na te gaan. Er zal wel niemand zijn, die durft veronderstellen, dat deze oorlog korter dan twee jaar zal duren. We beperken ons dus tot een minimum, om slechts deze ellende te overzien. We rekenen ook geen indirecte kosten. Volgens den Engelschen »Economist« komen we dan voor deze twee jaren tot een bedrag van 100 000 miljoen gulden, zegge honderd duizend miljoen gulden.

Doch ook dit voert ons nog niet tot een juist inzicht, wat deze oorlog finan-

cieel voor de arbeidersklasse betekent. Dat wordt duidelijker, wanneer 't wordt omgezet in belasting. Gerekend naar 5 % 's jaars wij dit zeggen, dat de belastingen der oorlogvoerende landen met 5000 miljoen gulden per jaar worden verhoogd.

We behoeven er bovendien niet op te rekenen, dat de gewone uitgaven voor leger en vloet na den oorlog, in dit imperialistisch tijdperk, zullen afnemen. Integendeel. Na den oorlog zal elke cent worden besteed voor meerdere wapening.

Zien we tot nadere toelichting de stijging van de jaarlijksche rente der staats-schulden: ze stijgen voort:

Engeland	van 218 tot 1442	miljoen	gl.
Frankrijk	„ 642 tot 1842	„	„
Italië	„ 233 tot 466	„	„
Duitschland	„ 120 tot 1470	„	„
Oostenrijk-H.	„ 415 tot 1225	„	„
Rusland	„ 840 tot 2348	„	„

't Kan ons niet verwonderen, dat de financiële medewerker van 't Algemeen Handelsbl. in zijn jaaroverzicht zeide: »Al droomen we ons in het dorado eener algeheele ontwapening, zelfs dan zou na het einde van dezen vernietigingskamp per jaar meer aan rente op de nieuwe staatsschulden moeten worden betaald dan te voren voor bewapeningskosten werd uitgegeven.«

Wat dit voor de arbeidersklasse van vele landen zal beteekenen, is duidelijk. Wanneer niet een geweldige proletarische actie zich na dezen oorlog ontwikkelt en we moeten zeggen, dat we die tot onzen spijt zich nog niet zien ontwikkelen, dan zal het overgrote deel dezer lasten op de schouders worden gelegd van de arbeidersklasse, door directe en indirecte belastingen.

Deze dorre cijfers zeggen nog veel meer. Ze beteekenen voor de arbeidersklasse meer, dan waarvan ze zich nu nog bewust is. Ze beseft nog niet, dat deze oorlog beteekent een voortdrijving van de duurte ook na den oorlog. Niet, doordat de prijzen van levensbehoefden op denzelfden hoogen standaard blijven, ze zullen vermoedelijk dan weer dalen, al is 't misschien niet tot 't oorspronkelijk niveau. Maar de druk der belastingen zal oorzaak zijn, dat 't loon niet meer dezelfde waarde heeft van voorheen.

Ze beteekenen voor den vakstrijd nog iets heel bijzonders. Daarom zeggen ze vrijwel, dat al wat door de vakbeweging in de laatste 10 à 12 jaren aan loonsverhooging is veroverd, weder verloren is door dezen oorlog. Want, dat de vakbeweging in staat zal zijn op het patro-nant na den oorlog te veroveren, wat 't zal hebben te betalen voor dezen imperialistischen oorlog, we zouden 't gaarne hopen, verwachten durven we 't niet.

En onze cijfers zijn zoo gunstig mogelijk genomen. We hebben geen rekening gehouden met de noodzakelijke aflossingen der schulden, geen rekening gehouden met de verwoestingen, aangericht door den oorlog, die herstel behoeven, geen rekening gehouden met de miljarden, die noodig zullen zijn voor de overgeblevenen der slachtoffers van dezen oorlog. Dat alles is ongeveer te becijferen, te ramen, te gissen. We behoeven thans deze cijfers niet.

Een ding is 't, dat reeds duidelijk uit deze cijfers spreekt. Dat men gerust kan op-houden met te spreken over sociale wetgeving, die de welwillende bourgeoisie ons onder 't imperialisme zal brengen. Er kan geen sprake van zijn. Onder de-zen productievorm, bij deze maatschappelijke orde, is daarvan geen sprake meer. De bourgeoisie is meer nog dan voorheen onwillig, meer nog dan voorheen onmachtig.

Voor wie deze cijfers ziet en begrijpt, heeft 't revisionisme afgedaan. De bour-geoisie zal ons niets meer kunnen geven, tenzij ze daartoe gedwongen wordt door revolutionairen strijd. Maar dan revolu-tionairen strijd van arbeiders-massa's van geheele landen, unaniem en onvervaard. Revolutionairen strijd internationaal tegen

de eenige oorzaak van deze onzettende ellende, tegen het imperialisme, de huidige vorm van 't kapitalistisch systeem.

Een volgende maal zullen we de oorlogswinsten bezien. Thans hebben we de oorlogsverliezen beschouwd, slechts financieel. We hebben haar gevolgen nog slechts voor een deel ontleed. Doch de loop der historie zal ons gemakkelijk aanleiding geven, ook meer in bijzonderheden na te gaan, hoe de kapitalistische klasse reeds nu tracht de financiële oorlogsverliezen af te wentelen op de »rustige« arbeiders-klasse.

Zal ze rustig blijven, niet georganiseerd tot revolutionair verzet, niet bereid tot onverzoenlijken strijd?! Is 't socialisme noodig?!

Uit de Vakbeweging.

Stakingen.

Beginnen we met een woord van erkentelijkheid aan de partijgenooten, die direct na ons verzoek begonnen met vakbladen en boscbeiden aan ons adres de la Reijkade 11 op te zenden. We vertrouwen, dat ze dit regelmatig zullen blijven doen en de overige er een aansporing in zullen vinden dit goede voorbeeld te volgen.

Veel te langzaam, maar toch met gestadige zekerheid laait het verzet van de arbeiders — ondanks het gesloten contract der sociale vrede, dat met den schijn van „de Godsvrede“ was verzegeld — weer op en zijn in de onderscheidene bedrijven economische conflicten uitgebroken.

Het begin van 1916 kenmerkt zich door een reeks van botsingen tusschen arbeid en kapitaal. Daar is eerstens de hier en daar reeds volstreden actie der zeelieden om verhooging der gages en betere regeling der arbeidsverhoudingen. De machtige reederijen hebben gedurende den oorlog vele miljoenen extra winst gemaakt ten koste mede van het geraffineerd uitgebuite ze-proletariaat, 't welk vaak met roekeloos trotseeren van de grootste gevaren voor eigen leven, de schatten gouds voor hunne meedoogenlooze meesters uit alle hoeken der wereld bijeen moeten graaien. Heugelijk is 't, dat deze moedige mannen van de zee, die zoo dikwijls hun moed in dienst van het kapitalisme verbruiken, nu ook weer durf genoeg toonden om aan de machtige transportproisen den oorlog te verklaren en dit niet zonder succes. Jammer maar, dat ook deze proletaren in twee organisaties verdeeld liggen, waarbij één, n.l. „de Volharding“, er niet tegenop ziet om op het hevigste moment tegenover de Algem. Zeemansbond te gaan staan. Dubbele voldoening schenkt het daarom te vernemen, dat ondanks de vaak begane misslagen bij het dreigend conflict aan de Holl. Amerikalijn, tusschen „Volharding“ en die reederij, de Alg. Zeemansbond haar proletarische plicht zal doen en de zijde van „Volharding“ kiezen. Dat moesten de modernen ook als regel aannemen, dan zouden vele redenen voor blijvende verdeeldheid verdwijnen.

Ook de actie der visscherlieden is niet zonder resultaat geweest en voor een goed deel is aan de eischen der stakers tegemoet gekomen. Neemt men daarbij in aanmerking, dat vooral te Schoveningen het visscherij-proletariaat nog in de christelijke dogma's van onderworpen deemoed bevangen ligt en de staking door de christelijke organisatie beheerscht werd, dan is deze eerste stap in de richting van den klassen-strijd reeds een goed begin en zullen de economische werkingen, die ook in dit bedrijf zich voltrekken, gesteund door een actieve propaganda, den geest van verzet ook over deze arbeiders doen vaardig worden.

Verder staakten en overwonnen belangrijke groepen bouwvakarbeiders als

te Den Haag metselaars en opperlieden, te Amsterdam en Den Haag de voerlieden, de kolenwerkers te Amsterdam, de grondwerkers te Haarlem, de metaalbewerders in Hendrik Ido Amacht, enz. Tevens bereiden tal van vakbonden voor bakkers, meubelmakers, tram-personeel, metaalbewerders, grondwerkers, bouwvakarbeiders, enz. belangrijke acties voor, zoodat in de komende maanden alom weer een frische geest van opblaaiend verzet de arbeiders neigt aan te grijpen. En uit de reeds gevoerde acties is duidelijk gebleken, dat het onzinnige machiepraat is te beweren, dat tijdens den oorlogstoestand óók in het belang van het proletariaat de klassenstrijd moet worden opgeborgen. Daar kan alleen het kapitalisme van profiteren en het proletariaat in dubbele zin het slachtoffer worden.

Kenmerkend is de geest, die de bourgeoisie bezielt welke zich met de arbeid voor de steuncomité's amuseert. Het Haarlemsch steuncomité wilde de werklozen tot onderkruipen bewegen, terwijl dit goede voorbeeld reeds in Den Haag navolging vond en ook daar een sujet van het steuncomité probeerde om de werklozen tot onderkruiperij te pressen, onder toezegging van hoog loon en stevige steun der politie.

De werklozen hebben evenwel ondanks den grauwen honger, die ze aanvreet, hier geweigerd.

We komen de volgende week op een en ander nog terug.

L. de V.

De Wereldoorlog en de vakverenigingen.

Karakteristiek voor de stemming van de Duitsche arbeiders in den tegenwoordigen oorlog is het hoofdstuk „de Wereldoorlog en de Vakverenigingen” in het onlangs verschenen werk van het Duitsche partijlid Paul Umbreit: „Vijf en twintig jaren van Duitsche vakbeweging 1890—1915.”

„Om de eenheid van de afweer tegen de buitenlandsche vijand te waarborgen — schrijft Umbreit — sloten zich de vakverenigingen bij de „Godsvrede” aan, en hieven direct alle stakingen en uitsluitingen op.” (blz. 141.) Het feit, dat de Nationale eenheid in de eerste en de klassenstrijd voor de Duitsche partijgenooten pas in de tweede plaats komt, kan moeilijk duidelijker uitgesproken worden.

„..... de vakverenigingen (stelden zich) — lezen we verder — ongeacht alle voorafgegane vervolgingen en alle verdere bedreigingen van hun rechtsgrondslagen, zonder aarzelen met alle beschikbaren middelen in dienst van de binnenlandsche oorlogsvoorzorg.” (blz. 144.)

Van deze patriotische daad der vakverenigingen verwacht de schrijver van het aangehaalde werk groote voordeelen voor ze in de toekomst. „De wereldoorlog — meent hij — heeft de positie van de vakverenigingen niet geschokt, veeleer bevestigd” (blz. 151). Aanleiding voor die meening geven hem volgende omstandigheden: „In dezen zwaren tijd heeft de rijksregering de vakverenigingen als waardevolle dragers der volksorganisaties leeren kennen en waardeeren.” „Hun noodwendigheid is ook vroegeren tegenstanders tot bewustzijn gekomen.”

„De vakverenigingen hebben... de genoegdoening ondervonden, dat het legerbeheer hun opvattingen heeft erkend” (blz. 146.)

*) „Gedenkschrift bij het vijf-en-twintig jarig jubileum van de oprichting van het algemeen verbond der Duitsche vakverenigingen”, Bertijn 1915. (Erinnerungsschrift zum fünfundzwanzig-jährigen Jubiläum der Begründung der General-Kommission der Gewerkschaften Deutschlands”, Berlin 1915).

De auteur van de aangehaalde woorden is op deze erkenning van de regering en van het legerbeheer trossch als een door den leeraar geprezen schooljongen. Hij hoopt daarvan een betere toekomst voor de arbeiders. Is nu aan deze erkenning in werkelijkheid zooveel betekenis te hechten? Wij veroorloven ons daaraan te twijfelen. Al de genoemde kringen erkennen de vakverenigingen zoolang deze op het gebied van bestrijding van werkloosheid, van ondersteuning van werklozen, van voorzorg voor de families der bij het leger ingedeelden, voor in den oorlog gekwetste soldaten en voor nagelatenen van de in den oorlog gevallen, enz. werken. De vakverenigingen krijgen tot te hooren voor zoover ze hun middelen slechts voor deze doeleinden gebruiken, voor zoover ze de gemeenten en den Staat kosten en de bourgeoisie belastingen sparen.

„De vakverenigingen — schrijft Umbreit — hieven alle stakingen en uitsluitingen bij het uitbreken van den oorlog op, en zochten gezamenlijk den oorlog stakingen te vermijden. Ze stelden hunne fondsen ter beschikking van de binnenlandsche oorlogsvoorzorg en beperkten alle andere uitgaven. „Eenige bonden zetten ook door, dat hooge extra-bijdrage van leden, die werk hadden, werden geheven en de vakverenigingsbeambten stonden een deel van hunne bezoldiging af ten bate van het werklozenfonds.” (blz. 141). — Waarlijk, zoo'n handelwijze moest de regering en de burgerlijken bevallen. Of echter de vakverenigingen eenzelfde waardeering ten deel zal vallen als ze weer tot hun ouden grondslag terugkeeren, als ze hun opmerkzaamheid zullen besteden aan de regeling van de arbeidsverhoudingen, waarbij ze zich van stakingen bedienen moeten, daaraan veroorloven wij ons te twijfelen.

Als de vakverenigingen niet zoo'n ver strekkende werkzaamheid op zich genomen hadden, dan hadden de gemeenten, de Bondsstaten en het Rijk de middelen daarvoor moeten opbrengen en in werkelijkheid moest, waar de krachten der vakvereniging niet toereikend waren, uit openbare middelen bijgedragen worden om den nood te verlichten. Zoo moest de Rijksregering van het tweede oorlogscrediet 200 miljoen mark voor kraamvrouwen- en werklozenhulp ter beschikking stellen. Uit dit fonds krijgen financieel zwakke gemeenten toeslagen ingeval ze de werklozenondersteuning met de vakverenigingen gemeenschappelijk regelen. Hadden de vakverenigingen nu niet in die mate meegewerkt, dan hadden de openbare middelen in veel sterkere mate voor genoemde doeleinden moeten worden aangesproken. Want de werkloosheid heeft een tijdlang een grooten omvang aangenomen. Het percent werklozen in de vakverenigingen — hooren wij van Umbreit — bedroeg Juli 1914 2.7 en in Augustus 22.7. Dan is het in September op 16, in October 10.9, in November 8.2, en in December nog de helft hooger als in de ergste tot 7.2 gedaald. Toch was het altijd werklozenmaanden van het voorgaande jaar 1913, die hoogstens 4.8 percent bereikt hadden. De werklozenhulp en de toeslag voor families van het bij het leger ingedeelden, kostten de vakverenigingen vanaf Augustus 1914 tot aan het eind van dat jaar zeven en twintig en een half miljoen mark. De totaal-uitgave van de geheele gecentraliseerde vakbond bedragen voor ondersteuning in het 2e halfjaar van 1914 meer als dertig miljoen mark. Dezelfde uitgaven voor anderhalf jaar oorlog bedragen tachtig tot honderd miljoen mark. Ze bereiken dus bijna de helft van de som, die het Rijk voor hetzelfde doel heeft bestemd.

En nu vragen wij: hoe gedragen zich de ondernemersverenigingen in

denzelfden tijd dat de vakverenigingen aan het „vaderland” zulke gewichtige diensten bewezen? Hebben zij hun egoïstische belangen opgegeven? Volgden zij het voorbeeld van de arbeidersverenigingen? Op die vragen geeft het volgende voorbeeld antwoord. Tot spoediger overwinning van de groote werkloosheid, die de oorlog veroorzaakt had, verlangden de vakverenigingen een openbare organisatie voor arbeidsinlichtingen met gelijkberechting voor ondernemers- en arbeidersverenigingen, op een voor het heele Rijk geldenden grondslag. De doorvoering van dit plan stuitte af — zooals Umbreit ons bericht — op den tegenstand van de ondernemersverenigingen.

Het Fransche Partijkongres.

(Vervolg)

Een tweede groep bestond uit ontevreden van verschillende schakeering, die zichzelf „de oppositie” noemde. Deze groep beschikte over 700 a 900 mandaten en maakte dus een vrij aanzienlijke minderheid uit. Zij kon benaalde resultaten verkrijgen, zoo zij een principieele positie innam. Aan 't hoofd van deze oppositie stonden Longuet, Prassemane, Laval, sekretaris van de redactie van de „Petit Parisien”, Paul Louis, Mayeras, Poncet e.a. Deze „oppositie” had tot grondslag, ontevredenheid over het optreden van de partijleiding, niet wat aangaat de door haar gevolgde hoofdlijnen, maar ten opzichte van sommige overdrijvingen en overmatig patriotische uitingen. De „oppositie” stond op het standpunt van de nationale verdediging; in meerderheid was zij voor deelneming aan het ministerie, voor de godsvrede en voor goedkeuring van de taktiek der partijleiding. Tot deze „oppositie” behoorden: voor- en tegenstanders van het blijven in het ministerie. Zij, die waren voor het spoedig hervatten van de internationale betrekkingen, en die elementen welke „waarborgen” eischen van de Duitsche socialistten tot het herstel van de Internationale. Deze zeer bonte oppositie, door geen enkel principieel standpunt te saam gehouden, beperkte er zich toe om ontevreden te zijn en te wenschen paal en perk te stellen aan de overdrijvingen der patriotten. Wat de oppositie nog vereenigde — de wensch om los te komen van frasen in het soort van „tot het einde toe” — en een meer voorzichtige houding tegenover de Internationale in te nemen — de drang het oor te leenen aan vredesvoorstellen in plaats van „en bloc” elk dergelijk voorstel te verwerpen, voornl. werd deze oppositie bijgehouden door de vrees voor teleurstelling, die moest komen zoo het onmogelijk bleek de oorlog anders dan door de wapenen, d.w.z. door strijd tot 't uiterste ten einde te brengen. Alle sprekers van deze oppositie beschouwden de wederopstanding van de Internationale als een hulpmiddel tot de nationale verdediging. In antwoord op de rede van Grousset, Marcel Cachin e. a. die de vraag stelden: „of de Internationale of de nationale verdediging”, antwoordde deze oppositie in het wezen der zaak „De Internationale ten behoeve van de nationale verdediging”. Volgens hen moest de wederopstanding van de Internationale niet dienen tot hernieuwing van den klassenstrijd, maar van de nationale verdediging, de strategische taak van den Generalen staf vergemakkelijken en een werktuig in handen van de diplomaten der Verbondenen zijn tot het overwinnen van de centrale mogendheden. Deze oppositie maakte een hoogst treurigen indruk. Haar sprekers hielden zeer schoone speeches, zooals b.v. Prassemane — hier heeft de Fransche censuur eenige regels geschrapt. — Het belang der natie stond voor hem boven het belang der klasse. En juist hierin ligt de gansche zwakheid dezer oppositie, hier bleek hoe geheel zonder ruggegraat deze groep was, welke elementaire ontevreden-

heid uitdrukte, maar aan deze ontevredenheid het karakter gaf van klagen en beginselloos »gekanker« tegen de partijleiding. Reeds dit eene, dat de schoone redevoeringen der oppositie niet scherp tegen de algemeene stemming van het kongres ingingen, dat zij niet in een klare resolutie werden belichaamd, dat Longuet Pressemane Mayeras enz. het mogelijk achtten om met de meerderheid tot een vergelijk te komen, reeds dit eene doet de gansche beginselloosheid en de gansche ondeugdelijkheid van deze verdorvene oppositie uitkomen. Met woorden de klaarheid eischend, bewarend tegenstanders van een dubbelzinnige »eenheid« te zijn, hebben Longuet en de anderen door de kompromis-resolutie te ondertekenen bewezen dat noch in hun bezwaren noch in hun protesten die kracht der gedachte, die politieke klaarte leefde die de doeleinden der klasse-politiek bepaalt. Soms schein het alsof het standpunt der „oppositie“ en dat der meerderheid onvereinigbaar waren maar in de kern der zaak stonden zij zeer dicht tot elkander: zij verenigden zich opnieuw, gelijk zij het reeds gedaan hadden, in scherpe afkeuring van de „Zimmerwalders“ 1) Want mocht ook de „oppositie“, gedurende de vijf dagen dat het kongres duurde, de meerderheid bestrijden, keer op keer verenigde zij zich met die meerderheid tegen de Zimmerwalders, die de oppositie verschrikten door alle vragen scherp te stellen. De „Zimmerwalders“ vormden de uiterste linkervleugel van het kongres, zij stelden de vragen zonder diplomatische listen en zonder beginsellooze omsluiting. Een der redenaars van de uiterste linkerzijde zeide rechtuit, zoo de ministers niet met ons overeenstemmen zullen we het zonder ministers doen; en zoo de kamerfraktie op het tegenwoordige standpunt volhardt, zullen wij ons losmaken van de gansche kamerfraktie. De zoogenaamde „oppositie“, aan wier hoofd uitgevaardigden staan, voelden zich door deze woorden beleedigd.

Maar dit is slechts een van de werkelijke mogelijkheden, waarvoor vroeg of laat de leiders van de partij van aangezicht tot aangezicht zullen komen te staan.

Allen, behalve de „Zimmerwalders“, verenigden zich in ééne resolutie. Vier en twintig uren lang hield de commissie zitting, eer ze tot overeenstemming kon komen, en als resultaat van dezen langdurigen arbeid werd stukje bij beetje het manifest geboren, dat bij zijn geboorte den naam kreeg van „de witte Neger“. In een volgend artikel zullen wij het wezen van dezen „Witlen Neger“ nader onder de oogen zien.

1) De „Zimmerwalders“ zijn de leden der fransche partij die zich om Bourderon — Merrheim is geen partijgenoot — scharen. Zij vormen de uiterste linkerzijde der fransche partij en van hen zijn de stemmen, die tegen de kompromis-resolutie werden uitgebracht. Theoretisch is ook deze uiterste linkervleugel alles behalve klaar, maver zij is bezielde door revolutionairen strijdwillig en tegen de fraktie-Guesde, en tegen het centrum, de z.g. oppositie. Daarom is er grond te verwachten dat deze elementen door den strijd zelf tot grooter klaarheid zullen komen en te samen, met de »soc. vrouwen« en de in het z. n. „komité van Aktie“ vereenigde syndikalisten, de kern zullen vormen van een internationalistisch-socialistische organisaties in Frankrijk. H.R.H.

FEUILLETON.

Hoe koning Henri III bang was bang geweest te zijn en hoe Chicot bang was bang te zijn.

Henri ging verder, nog meer somber en luguber.

— Ellendige zondaar, zei de stem.
— Bah, interrumpende Chicot, de stem sprak, 't was dus geen krokodil.
— Eliendige zondaar! zei de stem, ik

ben de stem van den Heer, uwen God.

Chicot sprong op en zat weer ineengehurkt op zijn stoel.

— De stem van God? hernam hij.

— Oh Chicot, antwoordde Henri, 't is een verschrikkelijke stem.

— Is het een mooie stem? vroeg Chicot, en lijkt ze, zooals in de schritt staat, op bazuingschal?

— Ben je daar? hoor je mij? ging de stem voort; hoor je me, verstokte zondaar, ben je besloten te volharden in je zonden?

— Oh, werkelijk, zei Chicot; maar 't komt me voor dat de stem Gods veel heeft van de stem van je volk.

— Daarop, hernam de koning, volgden duizenden andere verwijten, die, ik verklaar het je plechtig, zeer wreed waren tegen over mij.

— Maar ga toch door, zei Chicot, vertel toch verder wat de Heer zei, anders weet ik niet of God goed ingelicht was.

— Ongeloovige, riep de koning uit, als je twijfelt, laat ik je afranselen.

— Ik, zei Chicot, ik twijfel niet, wat mij alleen verwondert is dat God tot nu toe gewacht heeft om je al die verwijten te doen. Hij is erg geduldig geworden na den zondvloed. En dus mijn zoon, ging Chicot voort, je bent verschrikkelijk bang geweest.

— Oh! ja, zei Henri.

— Dat wil ik gelooven.

— Hiet zweet liep me langs de slapen en het merg stolde in mijn beenderen.

— Zooals in Jeremia, heel natuurlijk, op mijn woord van edelman, ik zou in jou plaats niet geweten hebben wat te doen, en toen heb je geroepen.

— Ja.

— En men kwam.

— Ja.

— En werd er gezocht?

— Overal.

— Geen lieven Heer te vinden.

— Alles was in zwijgen gevallen.

— Te beginnen met koning Henri, verschrikkelijk.

— Zoo verschrikkelijk dat ik mijn biechtvader heb geroepen.

— Moci, en kwam hij gauw?

— Op 't zelfde oogenblik.

— Nu kijk eens, wees openhartig, mijn zoon zeg tegen je gewoonte in eens de waarheid. Hoe denkt je biechtvader over die openbaring?

— Hij heeft gesidderd.

— Dat geloof ik graag.

— Hij heeft 't kruis gemaakt en me bevolen berouw te toonen zooals God het me voorschreef.

— Heel goed! het kan nooit kwaad berouw te toonen. Maar van 't visioen zelf of liever van het verhoor, wat zei hij daarvan?

— Dat het door de voorzienigheid beschikt was; dat het een mirakel was, dat ik moest denken aan het heil van den staat. Zoodoende heb ik vanmorgen...

— Wat heb je gedaan van morgen, mijn zoon.

— Ik heb honderdduizend lires aan de Jezuiten gegeven.

— Heel goed!

— En mijn huid gegeeseld en ook mijn gevolg.

— Prachtig, maar verder?

— Wat, verder... Wat meen je Chicot, ik spreek niet tot den grappenmaker, maar tot den koelbloedige, tot den vriend.

— Oh, sire, zei Chicot ernstig, ik denk dat uwe majesteit nachtmerrie gehad heeft.

— Zou je denken?

— Het is een droom geweest, die zich niet zal herhalen als Uwe Majesteit zich niet te veel opwindt.

— Een droom? zei Henri, hoofdschuddend, neen, neen ik was goed wakker, dat weet ik zeker, Chicot.

— Je sliep, Henri.

— Ik sliep niet want ik had de oogen wijd open.

— Zood slaap ik.

— Ja, maar ik zag het met mijn oogen en dat gebeurt niet als je werkelijk slaapt.

— En wat zag je?

— Ik zag de maan door de ramen van mijn kamer, en ik zag de amethyst aan mijn degenknop schitteren met een somber licht, daar, waar gij nu bent, Chicot.

— En wat gebeurde er met de lamp.

— Die ging uit.

— Droomen, waarde zoon, pure droom.

— Waarom geloof je het niet, Chicot?

Staat er niet geschreven dat de Heere Zich wendt tot de koningen, als hij de een of andere groote verandering wil op aarde.

— Ja, hij spreekt tot hen, dat is waar, zei Chicot, maar zoo zachtjes dat Ze er nooit wat van hooren.

— Maar wat maakt je dan toch zoo ongelooovig.

— Dat jij hem zoo goed verstaan hebt.

— Nu, begrijp je nu, waarom ik je liet blijven? zei de koning.

— Verduiveld! antwoordde Chicot.

— Je moet zelf hooren wat de stem gaat zeggen.

— Dan moeten de anderen zeker denken dat ik de een of andere snakerij zeg, als ik herhaal wat ik gehoord heb. Chicot is zoo'n nul, zoo nietig, zoo zot, dat niemand hem gelooven zal als hij iets zegt. Niet kwaad gespeeld, mijn zoon.

— Waarom wilt je niet liever gelooven dat ik dit geheim toevertrouw aan je welbekende trouwhartigheid, vriend, zei de Koning.

— Och, lieg niet, Henri; want als de stem komt zal ze je die leugen verwijten en je hebt genoeg aan je andere zonden. Maar, 't doet er niet toe, ik neem het baantje aan. Ik wil de stem des Heeren wel eens hooren, misschien zegt ze oof iets voor mij.

— Welnu, wat moet ik doen?

— Je moet gaan slapen, mijn zoon.

— Maar als, integendeel...

— Geen maren.

— Evenwel.

— Denk je misschien dat je de stem van God kunt verhinderen te spreken door op te blijven. Een Koning steekt niet verder boven een ander mensch uit als de hoogte van zijn Kroon, en als hij blootshoofds is, geloof me Henri, dan is hij cies even groot, soms zelfs kleiner.

— Goed, zei de Koning, je blijft hier?

— In orde.

— Nu, dan ga ik naar bed.

— Goed.

— Maar jij gaat niet slapen.

— Ik zal er wel voor oppassen.

— Maar, ik doe alleen mijn wambuis uit.

— Doe zoo als je wilt.

— Ik houd mijn kniebroek aan.

— Een goede voorzorg.

— En jij?

— Ik blijf, waar ik ben.

— En je gaat niet inslapen?

— Dat kan ik niet vast belooven; 't is met de slaap als met de vrees, onafhankelijk van de wil.

— Je zult tenminste je best doen.

— Ik zal me knijpen, wees gerust, overigens de Heer zal me wel wekken.

— Maak nu geen grapjes over de stem, zei Henri, die al een been in zijn bed had en het weer terugtrok.

— Kom, zei Chicot, moet ik je er onder stoppen.

De Koning slaakte een zucht, keek met bezorgdheid scherp naar alle hoeken en schuilhoeken van de kamer en gleed hui-verend in zijn bed.

— Zie zoo, zei Chicot nu is 't mijn beurt.

En hij strekte zich uit in zijn fauteuil en schikte de kussens en de hoofdkussens om en achter zich.

— Hoe voelt ge u, sire?

— Niet kwaad, zei de Koning, en gij?

— Heel goed, wel te rusten, Henri.

— Goeden nacht, Chicot, maar slaap niet in.

— Verduiveld, ik zal het niet kunnen laten, zei Chicot gapend als of zijn kaak uit het lid zou gaan.

De beiden sloten de oogen, de Koning, alsof hij sliep, Chicot om werkelijk te slapen.

(Slot.)

Tot verdediging van Huysmans.

Vergun mij wat plaatsruimte om het voor Kamiel Huysmans op te nemen.

Ik meen, dat hij ten onrechte zoo veroordeeld en gesmaad wordt. Dat komt alleen, omdat men hem niet begrepen heeft.

Ik moet er bijvoegen, dat Kamiel er zelf ook schuld aan heeft. Hij is niet duidelijk geweest. Hij heeft niet openhartig gezegd, wat hij bedoelde. Vandaar het misverstand.

De zaak zit, geloof ik, zoo: Kamiel voelde zich in Brussel erg belemmerd in zijn werk van Secretaris der Internationale. Door den oorlog waren de geregelde postverbindingen verbroken, er was staat van beleg onder een vreemd veroveraar, de brieven stonden onder censuur. Dus ging hij met zijn bureau naar Den Haag. Wel is waar werkt ook hier de oorlog belemmerend op de correspondentie met diverse partijbesturen; maar 't gaat toch eenigszins, en zoo noodig komt nu en dan een vreemd partijbestuurder over, om hem te „informeeren.”

Daar hoort hij nu zeggen: De Internationale is dood! En Kamiel denkt: Als dat waar was, moest ik het toch wel het eerst bemerkt hebben. Maar hij kijkt zijn laudies na: afdeling Duitsland, afdeling Frankrijk, afdeling Balkan, enz., 'tis alls in orde. De brieven, al zijn 't er wat weinig uit den laatsten tijd, liggen netjes gerangschikt. Wat praat men dan alsof er geen internationale meer is?

De arbeiders van verschillende naties liggen in de loopgraven tegenover elkaar, vermoorden elkaar in beestachtigen strijd. Zeker, — maar is daarom de Internationale er niet meer? Zijn die arbeiders dan de Internationale? Zijn zij misschien de aanhangers, de naloozers, het stamvee van de Internationale, zij zijn het, die wellicht gedelegeerden naar de congressen sturen en in vergaderingen stormachtig applandiseeren als iemand van de Internationale optreedt en tot hen spreekt van broederschap, van vrede, enz.

Maar de Internationale zelf, dat zijn de leiders, de redenaars, de sprekers, de politici. Evenals de Staat niet het heele volk is, maar de Machthebbers. Zou iemand werkelijk meenen, dat die Internationale dood was? Huysmans was toch zoo ontzettend duidelijk. Zijn zoonje had het dadelijk gesnapt, toen hij vertelde, dat Wilhelm, Francois en James een beetje rot met elkaar hadden, maar dat daarom de familie toch niet dood was. Zijn zoonje had het gesnapt, de Amsterdamsche S. D. A. P. ers snaptten het ook dadelijk, maar Wijnkoop snapte het niet. Dat lag aan Wijnkoop, maar ook aan Kamiel, die, zooals ik al zei: niet openhartig genoeg was. Had hij er met nadruk bij gezegd: „Ik bedoel de Internationale der leiders,” dan had Wijnkoop het zonder twijfel ook begrepen.

Inderdaad, dat de Scheidenanns, Renaudels, Vandervelde's, Legiens, Ledebors, Adlers, Macdonalds, Plechanows alleen maar wat rot hebben, en zich toch één familie blijven voelen, dat deze familie niet dood is, en zoo spoedig mogelijk weer vrede en vriendschap zal sluiten, familieraad houden en elkaar de zonden vergeven, — daaraan twijfelt Wijnkoop niet zoo min als Huysmans.

Het was dus eenvoudig een misverstand. En had men niet in deze sfeer van agitatie en demagogie tegenover elkaar gestaan, dan had het heele misverstand rustig uit den weg geruimd kunnen worden. Dan had Kamiel tot slot gezegd: ik meende, dat jij bedoelde met je bewering over den dood van de Internationale, dat wij leiders nooit meer van die prettige Internationale congressen mochten houden en dat ik

mijn bureau zou moeten opdoeken. Maar nu ik zie, dat je het daarop niet eens bent, komt de rest er niet op aan. En dan had Wijnkoop tot slot gezegd: ik meende, dat jij wou beweren, dat de Internationale der arbeiders nog altijd levend en onaangetaast staat, ondanks het feit, dat zij elkaar vermoorden in dienst der kapitalisten. Nu zie ik, dat je het over de arbeiders helemaal niet hebt, heb ik niets meer tot je te zeggen, want je bureau en correspondentie en je leidersfamilie laten me koud.

Dan had kunnen blijken, dat de kampioenen tot twee verschillende werelden behoorden, die niets met elkaar gemeen hebben.

A. P.

Protest-Vergadering

tegen KAMIEL HUYSMANS.

De tweede spreekster, mevr. H. Roland-Holst, begon met er op te wijzen, hoe door »Het Volk« vóór het buitengewoon congres der S. D. A. P. het parool werd gegeven, „wij zullen ons thans niet met internationale problemen afgeven, maar al onze kracht richten op de groote internationale hervormingen, die op 't oogenblik bereikt kunnen worden”. Maar op het partijcongres zelf werd aan Huysmans een groot deel van den korten tijd ter beschikking gesteld, om de internationale zaken te behandelen. En op den dag na het congres schreef „Het Volk”, dat de redevoering van Huysmans aan het congres de eigenlijke „wijding” gegeven en het hoogtepunt van de beraadslagingen gevormd had.

Er werden bij deze rede velen, zooals „Het Volk” mededeelde, door begeestering aangegrepen en tot tranen geroerd. Waarom dan?... Omdat het Huysmans gelukte den indruk te wekken ten eerste, alsof de socialistische partijen, met uitzondering van de Duitsche, aan het Internationaal Socialisme trouw gebleven waren. Slechts aan de macht, den oorlog te verhinderen, had het hun gemankeerd. Dat had men echter vooraf geweten: „Wij hebben noch ons zelve noch anderen bedrogen”. — Ten tweede wist hij den indruk te wekken, alsof de Internationale niet dood was, maar omgekeerd weder aan liet opleven was.

De massa heeft het geloof aan de proletarische éénheid noodig; zij heeft echter noch de geestelijke klaarheid, noch den zedelijken moed om in te zien, dat de eensgezindheid, die Huysmans haar voorgoocht, slechts een waan, een leugenschijnsel is.

Het valt haar moeilijk, zich in de ineenstorting der Internationale te schikken; uit een sentimenteële behoefte aan troost gelooft zij, wat zij te gelooven wenscht. Wij echter willen haar de noot van onze naakte waarheid te kraken geven en Huysmans' leugenwoefsel kritisch vernietigen. Wij willen haar duidelijk maken, dat de Internationale slechts op één wijze weder nieuw kan oprijzen; en wel door het verzet der massa's in alle landen tegen hun eigen regeeringen en hun eigen heerschende klassen, door het overwinnen van het sociaal-patriotisme en de terugkeer tot den Klassenstrijd.

Spreekster begint dan met de weerlegging van de vijf punten, met de hulp waarvan Huysmans heeft willen bewijzen, dat de Internationale nog zou leven.

Punt I. „De Internationale kan niet sterven, want zolang er een revolutionaire arbeidersklasse bestaat, die als doel heeft, over de geheele wereld een beweging te voeren, die aan het kapitalisme een einde wil maken, zoo lang zal er een band bestaan tusschen de arbeiders van alle landen.” — Antwoord: Heel juist; maar de officieele soc.-dem. partijen van de verschillende landen voeren sedert het begin van den

oorlog geen beweging meer „om aan het kapitalisme een einde te maken”. Integendeel: zij houden het kapitalisme in 't leven, door het imperialistisch streven der regeeringen te steunen. Daaraan is de 2de Internationale ineen/gestort.

Punt II. „Wij konden den wereldoorlog niet verhinderen, omdat wij te zwak waren; maar, wij hebben onzen plicht gedaan en noch ons, noch anderen bedrogen”. — Antwoord: Het I. S. B. — het Internationaal Socialistisch Bureau — heeft zijn plicht niet gedaan. Wanneer heeft het dan, zooals de Stuttgarter resolutie dat eischte, getracht, het proletariaat van alle landen tegen den oorlog »aufzurufen«. Thans zegt men, „wij zijn te zwak”. Vóór den oorlog was men niet zoo bescheiden! Toen heette het, gedurende de Balkanoorlogen: „De regeeringen weiden den weg naar 't I. S. B. wel te vinden. 1)

Spreekster leest verscheidene citaten uit de redevoeringen van Anseele, Jaurès en Dascynskiop 't congres van Bazel voor, waaruit blijkt, dat zij de macht van 't proletariaat bij verre overschatten. Of juist gezegd: De macht der leiders. Op den vooravond van zijn dood, op de laatste bijeenkomst van het I. S. B., vóór den oorlog, zei de Jaurès nog: „Wij hebben een socialistische diplomatie en gij zult ze aan 't werk zien”. Men heeft zichzelf bedrogen en de massa's.

Punt 3. „Een organisme wordt niet vernietigd, omdat een zijner deelen de eenheid breekt.” Anders gezegd: „De Internationale is niet dood, omdat de Duitsche Rijksdagsfractie de credieten heeft toegestaan.” — Antwoord: Huysmans is een groot huichelaar. Niet alleen de Duitschers, maar ook de Franschen, de Belgen en de Engelschen hebben de credieten toegestaan, aan de regeering deelgenomen enz., zij allen tezamen hebben de Internationale verbrijzeld. En terwijl Huysmans hier in Nederland probeert, met mooie redevoeringen de fragmenten der Internationale weder aan elkaar te lijmen, reist van der Velde in Fransch Zwitserland rond en verklaart: „Entente-socialisten en Duitsche socialistes scheidt, als een afgrond, Elsas-Lotharingen.” Gelukkig heeft de groep Int. Socialistes in Zwitserland tegen zijn optreden geprotesteerd. — Spreker leest eenige zinnen uit dit protest voor —. Zij beroept zich tegen Huysmans uiting op Merrheim: Die erkent de natuur van 't Fransche Imperialisme. Zeide hij toch reeds in Zimmerwald: „Iedere stap, dien de Fransche regeeringen sedert 10 jaren deden, was een stap tot den wereldoorlog.”

Punt 4. „Er zijn zelfs lieden, die beweren, de Internationale was dood, omdat de socialistes hun vaderland verdedigen. De lieden, die deze Quakers-leer prediken, vergeten, dat de landsverdediging op alle soc. dem. Congressen goedgekeurd is.” Antwoord: Aan spreekster schijnt dit steeds nog beter, een Quaker te zijn dan een bloeddorstig Imperialist. Echter, wij, die in de ceuw van 't Imperialisme tegen de landsverdediging zijn, wij zijn geen Quakers, maar revolutionaire sociaal-democraten. Wij prediken niet passiviteit, maar »Ausfrütteling« — wakerschudden — der massa's; wanneer 't mogelijk en noodig blijkt, willen wij ook de wapenen voeren, maar slechts tegen de onderdrukkers en uitbuiters, in den dienst van de proletarische revolutie.

(Slot volgt.)

1) Dit heeft Troelstra gezegd.

AMSTERDAM.

Woensdag 9 Januari voortzetting der Jaarverg. in Diligentia, Waterloo plein.

Maandag 7 Febr. openb. verg. van De Zaaier Wittenburggraacht 51. Wijnkoop spreekt

Oude wijn in nieuwe zakken.

In ons blad is reeds gesproken over de vergadering van i. l. Zondag der S. D. A. P. waar Camille Huysmans sprak en over het daarop gevolgde debat; ik wil hier slechts even den vinger leggen op een zaak, die oogenblikkelijk bijzaak is en die toch indertijd mede aantoonde, het diepe verval der arbeiderspartij en haar omzetting in een gewoon kerkgenootschap.

Het was tot nu toe een vanzelfsprekend recht in de socialistische beweging om, wanneer naar de meening der oppositie een spreker de waarheid verdraaide, feiten verkeerd voorstelde, kortom de arbeiders misleidde, onmiddellijk op zoon uitlating te reageeren door middel van interruptie, dikwijls met één enkel woord, ook wel met een korte rechuizing der feiten.

Dit deed men en het werd toegelaten omdat men aan weerszijden begreep, dat bij het debat, de weerlegging van zoon op zich zelf, in het verband waarin het gebezigd werd, belangrijk en daardoor inslaand gezegd van den spreker, niet dat effect had, als bij een oogenblikkelijke korte tegenspraak, wanneer de heele vergadering den spreker volgde, het geval was. Zoon interruptie heeft vaak groot nut en kan op een juist oogenblik geuit, heel wat misverstand voorkomen en opklarend werken zonder daarbij nog oorzaak van rustverstoring te zijn.

Dit nu is één van de democratische rechten die door de S. D. A. P. althans voor hen die het niet eens zijn met die partij, is opgeheven, ja zelfs door haar met de gemeenste middelen wordt belet en onderdrukt.

Niet alzo voor hare eigen leden tegen de oppositie

Wij mochten niet interrompeeren noch protesten laten hooren, tegen de dikwijls anti-socialistische taal van den secretaris der voormalige Internationale. De vechtersbazen van deze »vromen in de fielen,« een uitgelezen afgericht stelletje vlogen dan onmiddellijk met gebalde vuisten op ons af, om ons protest met een pak slaag te onderdrukken, doch de renegaat V. de Gees, in hoogheid op het podium getreden en dus dubbel onkwetsbaar, mocht wel door zijn interrupties het Wijnkoop probeeren onmogelijk te maken zijn debat voort te zetten. Noch de voorzitter noch iemand uit de vergadering bewoog een vinger om dan ook daartegen op te komen.

Ook demonstreeren wordt in deze alleen zaligmakende kerk niet meer geduld, althans niet voor de tegenstanders.

De huichelaar Huysmans werd door de goed geloovige gemeente met een heidensch applaus begroet bij zijn verschijnen op het podium. Wij die tegen zijn optreden waren meenden een tegendemonstratie te moeten houden en deden dit door even te fluiten, toch iets heel gewoons, nietwaar? Wij zagen ons echter plotseling omringd door een heele bende woedende kampvechters die ons te lijf wilden en de aanvoerder van die helden, de vriendelijke Volksredacteur De Roode, schreeuwde ons toe, wie zijn smoel niet houdt laat ik er uit smijten.

Precies als in de kerk.

Dominee heeft het woord, de gemeente heeft te knikken.

Dominee zegt van alle anderdenkenden wat hem voor den mond komt, vervloekt en verkettert, zonder dat zijn tegenstanders in staat zijn zich te verweren, daar een godsdienstoefening, ook als zij door de S. D. A. P. gehouden wordt, op straffe van met de politie in aanraking te komen, niet verstoord mag worden.

Het gevolg daarvan, dat een 4-tal onzer menschen die, ondanks dat de omzittende S. D. P.-ers het interrompeeren »vreeselijk onfatsoenlijk« en »ongemanierd« vonden, hun protest tegen de puur nationalistische, pro-Belgische, pro-geallieerde en van vaderlandsliefde druipende rede van dezen bourgeoishandlanger en tegen de gemeene houding der S. D. A. P. waar-

bij handiastelijkheden gebrek aan argumentatie moest dekken, niet verkozen op te geven, was dan ook dat zij, door de gewapende garde der arbeiderspartij, de politie, in de buitenste duisternisse werden uitgeworpen.

Gij ziet het vrienden: de oude, het kapitalisme met alle middelen verdedigende kerk, het geloof in de herders en vertrouwen dat de oude afgeleefde God (de in-eengestorte Internationale) alles weer terecht zal brengen, de absolute onderwerping aan het Kerkelijk en het Wereldlijk gezag door de S. D. A. P. gepredikt, met verdoeming en verguizing van anderenkenden die meenen, dat het proletariaat alleen in staat zal zijn zichzelf te verlossen en die verlossing nooit zal kunnen komen van bovenaf.

Geen berusting dus, maar voortdurende revolutionaire strijd, is het parool. Oude wijn in nieuwe zakken, doch tevens steeds diepere wegzinking in de grondetooze diepte van het imperialistisch moeras, door de verleugening van het proletariaat, onder het smoren van elke uiting van verzet daartegen en een mijlpaal op den weg van verval dezer eertijds sociaal-democratische partij — dat was het wat de voorstelling van Kamiel J. l. Zondag ons deed zien. H. H.

De Werkeloosheids-Verzekering.

Men weet, dat Treub op 19 Januari j.l. aan de gemeentebesturen een circulaire schreef over de Werkeloosheidsverzekering en een nieuwe regel voor de gemeentelijke steun heeft gesteld. Inplaa's dat de toeslag gegeven wordt op de uitkeeringen, zal voortaan de toeslag gegeven worden op de contributies.

Volgens een artikel van Prof. de Vooy's, de voorzitter van de Werkloosheids-Raad, heeft deze Raad éénstemmig den Minister tot dezen maatregel geadviseerd. Let, wel: dus óók de leden van de Arb. Partij en van het Vakverbond, die in deze Raad vertegenwoordigd zijn!

Wat wil deze maatregel nu zeggen. Niets anders dan, naar de eigen woorden van Prof. De Vooy's: „hogere premies betalen, natuurlijk „geleidelijk"! Want het geven van toeslag op de werkloosheidsuitkering lijkt niet langer billijk, omdat het is „geen voldoende krachtige aansporing om de onderlinge hulp bij werkloosheid te verbeteren." Men weet, onderlinge hulp is de ouderwetsche frase der „democratische" liberalen om de arbeiders zelf te laten betalen." Lassalle heeft dat al gezeeseld, maar de vooruitstrevende „moderne" vakbonders en hun trawanten van de Arb. Partij keeren in deze meer dan ooit ellendige tijden, waarin de arbeiders letterlijk geen cent missen kunnen, weer tot de voor-Lassellsche liberale kwakzalveren terug.

Het Gentsche stelsel, dat tot dusverre in Holland gold, en waarvoor de moderne arbeiders steeds met kracht opgekomen zijn, leidde er n.l. volgens Prof. De Vooy's toe, „meer op het nitkeeren dan op het verkrijgen van flinke reserve-kassen te letten." In het vervolg zullen de arbeiders, die toch al zooveel krijgen, dat moeten omkeeren: Minder uitkeering en méér betalen. Vandaar het Deensche stelsel — ten bate van de bourgeoisie.

Waarom is de minister niet onmiddellijk gekomen met een wetsontwerp? vraagt Prof. De Vooy's. Waarom komt hij enkel met een circulaire?

Wij achten het antwoord, dat Prof. De Vooy's op deze vraag geeft, niet geheel juist, maar wij zullen hem de reden verklappen. Omdat de Minister kon verwachten, dat eenigszins revolutionaire elementen in de vakbeweging tegen zulk een wetsontwerp vierkant stelling zouden nemen, maar de Minister door overleg vooruit-

wist, dat de leiders der moderne vakbeweging met den „maatregel" volkomen genoeg namen.

En zulk een verslechtering der werkloosheidsverzekering op kosten van de arbeiders en in overleg met de moderne vakbewegingleiders noemt men: „hogere ontwikkeling" der fondsen, evenals het armzalig product van Treub's ouderdomsrente „hogere armenzorg" heette.

En dan spreken de heeren Oudegeest, De Roode c.s. over erkenning van de arbeidersbeweging voor het eerst in deze oorlog. Wp.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam.

Dinsdag 8 Februari openbare verg. in De Geelvinck, waar Luteraan en Wijnkoop zullen spreken over Het verraad van de Arb. Partij aan het Staatspensioen in verband met Treub's val.

Dinsdag 8 Februari openbare vergad. in De Geelvinck, waar Luteraan en Wijnkoop zullen spreken over Het verraad van de Arb. Partij aan het Staatspensioen in verband met Treub's val.

Partijgenooten! Zijt ge vergeten, dat ge voor de propaganda werken kunt?

Het bureau is geopend elke Vrijdagavond van 8½—10 uur. Frederik Hendrikstraat 13Chuis.

We wijzen er op, dat de Bibliotheek der afd. a.s. Dinsdagavond NIET geopend is.

DEN HAAG. Dinsdagavond belegde de afd. Den Haag van de Rev. Soc. Ver. een drukbezochte vergadering, met Soep, die in de plaats van v. Wijhe sprak, en mevr. Holst als sprekers.

Soep hokelde op sarcastische wijze de leugen bluff rede van den heer Huysman, terwijl Holst dezelfde rede als ze te Amsterdam hield uitsprak.

Toen in het debat een S. D. A. P. er onze partij wilde aanvallen, nam mevr. Holst deze in krachtige verdediging.

Aan de Visser, die tot aansluiting bij de S. D. P. had opgewekt, antwoordde zij, dat ze met graagte het tijdstip der naderende eenheid zag komen en alles zou doen, om dit zoo spoedig mogelijk te verhaasten, wijl in den korrenden tijd eenheid van alle revolutionairen dringend geboden is.

SOCIALISTISCHE BIBLIOTHEEK.

No. 1.

HEDEN VERSCHIEEN:

DARWINISME EN MARXISME

DOOR ANT. PANNEKOEK.

PRIJS f 0.10 fr. p. p. f 0.13

VOOR AFDEELINGEN f 0.08

UITGAVE: BROCHUREHANDEL S. D. P. AMSTEL 85. — AMSTERDAM

Longlijders!

Gebruikt naast de kuur, die uw dokter u voorschrijft, VANDER KWAST & Co's LONGENHONINGVET en zoowel uw dokter als gij zelf zult verbaasd staan over de prachtige resultaten. Prijs f 2.50 per flacon van 500 gram. Prospectus gratis.

Amsterdam, — Prinsengracht 750.

Leest Gorters brochure over de Wereldoorlog.